

Gradivo za sejo Občinskega sveta občine Črnomelj v novembru 2017

Zadeva: **JURJEVANJE**

Obrazložitev:

»Gradivo za sejo sveta - Jurjevanje" Razvojno informacijskega centra Bela krajina je pripravljeno na podlagi vprašanj na temo Jurjevanja, ki so bila postavljala na več sejah Občinskega sveta občine Črnomelj. Vprašanja so se nanašala predvsem na ustreznost izbora lokacije prireditve, gostinsko in kulinarično ponudbo, izkazanim nezadovoljstvom rokodelcev in drugih nenazadnje tudi občanov preko medijev.

Upoštevali smo pobudo, da se tema prireditve Jurjevanje obravnava kot samostojno gradivo na eni od naslednjih sej Občinskega sveta občine Črnomelj.

Predlog sklepa:

Občinskemu svetu se predlaga, da gradivo obravnava, nanj poda svoje mnenje in stališče ter ga kot informacijo sprejme v predloženi vsebini.

Pripravila:
Greta Auguštin, l.r.

Predlagateljica:
Županja Mojca Čemas Stjepanovič, univ. dipl. ekon., l.r.

MNENJE ODBORA ZA GOSPODARSTVO IN KOMUNALNO INFRASTRUKTURO in ODBORA ZA TURIZEM IN VARSTVO OKOLJA:

Odbor za gospodarstvo in komunalno infrastrukturo in Odbor za turizem in varstvo okolja sta na skupni seji, dne 13.11.2017, obravnavala gradivo »Gradivo za sejo sveta - Jurjevanje«. Oba odbora sta podano informacijo sprejela v predlagani obliki in vsebini.

Odbora nadalje ugotavljata in menita, da gre vizija prireditve "Jurjevanje", glede na podano gradivo in dodatne obrazložitve, v pravi smeri.

Predsednica Odbora za gospodarstvo in
komunalno infrastrukturo
Nataša Hudelja, l.r.

in

Predsednica Odbora za turizem in varstvo
okolja
Anica Želežnjak, l.r.

OBČINA ČRNOMELJ

Trg svobode 3
8340 Črnomelj

Črnomelj, 10. 11. 2017

Zadeva: Gradivo za sejo sveta - Jurjevanje

Najstarejši folklorni festival v Sloveniji, Jurjevanje v Beli krajini, je preplet tradicije s sodobnostjo. Temeljimo na ljudskem folklornem izročilu tako Bele krajine kot ostalih regij Slovenije, z gostovanjem folklornikov s celega sveta pa tvorimo multikulturni prostor prijateljstva in sožitja različnih kultur.

VIZIJA

Obiskovalcem predstaviti kulturno dediščino Bele krajine ter s pomočjo tujih tradicij omogočiti boljše razumevanje lastne. Spodbujati kakovostno izvajanje storitev ter s prepletom kulture in gastronomije privabiti zahtevnejše goste.

FUNKCIJE JURJEVANJA

Funkcija ohranjanja kulturne dediščine

Festival preko folklornih nastopov, delavnic in razstav omogoča spoznavanje lastne identitete lokalnim obiskovalcem ter raziskovanje belokranjske kulturne dediščine gostom iz drugih okolij. Spodbuja umetniško ustvarjanje in interpretacijo tradicij. S pomočjo ustvarjalcev iz drugih kulturnih okolij omogoča boljše razumevanje lastne identitete ter ustvarja sožitje različnih kultur.

Pomemben del festivala predstavlja plesna kultura. Skozi plesne delavnice, ki jih v sodelovanju z domačimi in tujimi folklornimi skupinami izvajamo v zadnjih letih, želimo omogočiti obiskovalcem, da se aktivno vključijo v spoznavanje različnih plesnih tradicij. Prav tako program želi spodbujati kakovostno plesno glasbo in obiskovalcem na zabaven način predstaviti razvoj različnih plesov skozi čas.

Razvojna funkcija

Festival ima izrazito razvojno funkcijo. Tako se na prireditvi preizkušajo metode, ki sledijo novim trendom v turizmu. Potrošniške navade in pričakovanja se namreč zelo hitro

www.jurjevanje.si

spreminjajo. Pridobljene izkušnje želimo deliti z drugimi organizatorji prireditelj v Beli krajini in s tem zasledovati cilj kakovostnejše (butične) ponudbe za zahtevnejše goste in trajnostnega modela razvoja turizma, kot predvideva nastajajoča strategija razvoja turizma.

Trend	Značilnosti	Ukrepi na Jurjevanju
Milenijci - postali največja skupina potrošnikov in uporabnikov turističnih storitev (prehiteli baby boom generacijo)	Njihova kupna moč bo v naslednjih 20-ih letih rasla. Želijo on-line dostopnost do produktov. Narekujejo trende.	<ul style="list-style-type: none"> - Milenijcem prilagojen program in vsebina - Večji poudarek na spletnem marketingu in obveščanju
Aktivnost in interakcija	Obiskovalci želijo interaktivno preživljati svoj prosti čas. Ne želijo več zgolj opazovati, ampak sodelovati	<ul style="list-style-type: none"> - Veliko število mladinskih delavnic na Jurjevanju - Ulica lokalnih dobrot (interakcija z direktnimi proizvajalci) - Plesne delavnice - Predstave folkloristov na manjših odrih (boljši stik z nastopajočimi)
Ženske odločajo	80% odločitev v turizmu sprejemajo ženske. Raziskovalke, želijo stik z lokalno kulturo. Pomembna varnost in estetika	<ul style="list-style-type: none"> - S prilagoditvijo programske sheme se je varnost drastično povečala; program ne nagovarja rizičnih skupin - Večji poudarek na estetiki jedra in gostinske ponudbe - Prireditelj brez odpadkov
Gastronomija	V porastu. Obiskovalci pripravljani potovati daleč za gastronomske izkušnje. Ne vsebujejo zgolj restavracije, ampak obiske tržnic, tečaje, dogodke, degustacije, obisk proizvajalcev	<ul style="list-style-type: none"> - Ulica belokranjskih dobrot – degustacija in neposreden stik s proizvajalci - Povečan delež v Beli krajini proizvedenih živil (povečana prodaja domačih narezkov, postrvi, sirov nasproti neavtohtonim jedem, več v Beli krajini proizvedenega piva). - Razširjena gostinska ponudba na ribje jedi (Kmetija Župančič) - Veliko povečanje izbor buteljčnih vin - Možnost rezervacije mize z večerjo in pogledom na oder (banketna postavitelj) - Prehod na steklene kozarce in naravne materiale, drastično zmanjšanje plastike
Odgovorni turizem	Potrošniki postajajo bolj dovzetni za okoljski vpliv turističnega produkta	<ul style="list-style-type: none"> - Odločitelj, da Jurjevanje postane prvi »Zero waste« festival - Prehod na steklovino in naravne materiale

www.jurjevanje.si

		<ul style="list-style-type: none"> - Odločen poudarek na doma pridelanih živilih
Mobilna fotografija	Vse večji pomen. Delitev na socialnih omrežjih predstavlja brezplačno promocijo	<ul style="list-style-type: none"> - Nastopi izvajalcev na malih odrih in ulicah omogoča več fotografiranja - Napori za estetsko izboljšanje podobe mesta in gostinske ponudbe
	Vse pomembnejši postaja segment poslovnih potovanj, ki so združena z počitnicami oz. zabavo	<ul style="list-style-type: none"> - Rezervacije mize z večerjo in pogledom na oder omogočajo priložnost za poslovne partnerje - Višja kakovost programa, ki nagovarja tovrstne obiskovalce

Prav gotovo gre pri povečanem zanimanju za gastronomijo za enega najpomembnejših trendov v turizmu. Ugotavljamo, da smo s selitvijo v mestno jedro priča postopnemu spreminjanju profila tako gostov kot tudi ponudnikov. Ob dvigu kakovosti programa namreč moramo stremeti tudi k nenehni izboljšavi gostinskih storitev. Kljub precejšnjim težavam opažamo, da se ponudba počasi izboljšuje, vsekakor pa gre za usmeritev, ki bo obrodila sadove na srednji rok.

V skladu s trendi v povpraševanju v turizmu želimo obiskovalcem ponuditi čim bolj interaktivno gastronomsko izkušnjo, ki bo temeljila na lokalnih proizvodih. V zadnjem letu se je povečal spekter prodajanih domačih produktov, izboljšala se je tudi storitev (postrežba), na kateri pa je potrebno še veliko delati.

Pregled ponudbe kaže, da se je izbor jedi in tudi načina prezentacije v zadnjih letih povečal. Kljub temu smatramo, da je ravno v gostinski ponudbi največ prostora za izboljšave, kar velja za večino prireditve v Beli krajini. V letu 2018 želimo vključiti več pridelovalcev v degustacijo in jo tudi primerno medijsko izpostaviti, vsekakor pa tudi še izboljšati izgled in storitev gostinskih lokalov.

Mestotvorna funkcija

S selitvijo pretežnega dela festivala v mestno jedro je Jurjevanje ponovno pridobilo mestotvorno funkcijo. Izvajanje prireditve v mestnem jedru podaja novo percepcijo rabe tamkajšnjih javnih površin, kar je v primeru Jurjevanja povzročilo povečanje izkoriščanja tega prostora s strani številnih organizatorjev. S tem se izboljšuje položaj jedra in se ustvarjajo realne potrebe za njegovo prenovu. Zaradi večkratnih polemik v javnosti podajamo nekaj več izhodišč na to temo.

Jurjevanjska draga prav gotovo ima določene kvalitete, ki se odražajo v amfiteatralni obliki in zeleni površini. Ne gre sicer za naravni prostor, saj je nastala ob izdelavi nasipa za Kolodvorsko cesto, ki jo objema z JZ in SZ strani, medtem ko jo na severu obdaja Semiška cesta, na jugu pa Pod Smreko. Organizacija prireditve na tej lokaciji zahteva delno zaporo vseh štirih ulic na

www.jurjevanje.si

skupno 7-ih lokacijah. Razen električne napeljave prizorišče ne nudi potrebne infrastrukture, ob slabem vremenu pa postane lokacija praktično neuporabna. Je pa primerna za dogodke, ki ne zahtevajo posebne infrastrukture – kot je na primer izvajanje kresnega obredja, ki se v sklopu Jurjevanja še vedno izvaja na tej lokaciji.

Mestno jedro Črnomlja predstavlja lep primer srednjeveške srednjeevropske urbanizacije. Globalno gledano gre za redko obliko, saj večina mest z ohranjenimi srednjeveškimi potezami leži v Evropi, med tem ko so na ostalih kontinentih prej izjema kot pravilo (oziroma gre za popolnoma drugačen tip urbanizacije iz istega obdobja). Odlikuje ga osrednji trg, glavna ulica ter dve vzporedni ulici, pri čemer trg predstavlja družabno središče mesta na katerem so se skozi stoletja odvijale vse pomembnejše manifestacije in obredi, med njimi tudi obredje Zelenega Jurija. Že v drugi polovici 19. stoletja pa vse tja do časa po 2. svetovni vojni so se na trgu odvijale folklorne prireditve, ki so oživljale takrat že zamrle običaje. Takratni časniki poročajo, da so se takrat že pojavljale težave zaradi avtomobilistov, ki so vozili skozi mestno jedro. V 60-letih so med drugim verjetno tudi zaradi povečanega prometa skozi center mesta folklorno prireditev izpeljali v vdolbini pod železniško postajo, ki se je kasneje prijelo ime »Jurjevanjska draga«. Rešitev se je izkazala za posrečeno, saj so jo Črnomaljši dobro sprejeli, ob tedanjih tehničnih zmogljivostih in zakonskih zahtevah pa lokacija ni izkazovala bistvenih pomanjkljivosti v primerjavi s starim mestnim jedrom.

Z izgradnjo obvoznice pa se nam ponovno podaja možnost za izvajanje manifestacij na mestnih trgih. Degradacija mestnega središča ob nezmožnosti preusmeritve prometa v preteklih desetletjih je precejšnja, prav gotovo pa jedro potrebuje prireditve bolj kot prireditve jedro. Izvajanje dogodkov vrača funkcijo javnim površinam v jedru, dolgoročno pa spodbujajo ureditev le-tega ter ponujajo možnost za razvoj trgovske in gostinske dejavnosti. Učinki vračanja prireditev v mesto so dolgoročni, dasiravno v Črnomlju že po dobrih dveh letih od prve zapore mesta ugotavljamo določene manjše pozitivne premike.

Ni naključje, da se v Evropi in tudi v Sloveniji ogromna večina kulturnih prireditev in manifestacij, ki so financirane iz javnih sredstev, odvija v mestnih središčih. Ne samo, da trgi in ulice omogočajo več hkratne vsebine, zmanjšajo stroške organizatorjev ter zaradi drugih funkcij, ki jih mesto premore, generirajo obisk tudi v dopoldanskih urah, temveč imajo prireditve z ustrežno tematiko izredno pozitivne učinke na razvoj mesta in so pravzaprav eden izmed predpogojev za ožvitev jedra. Situacija je podobna tudi v drugih delih sveta, ki imajo ohranjena mesta jedra, medtem ko alternativna prizorišča iščejo predvsem mesta, kjer trgi niso ohranjeni (oziroma je vzrok najti v ideoloških pogledih).

Ugotovimo torej lahko, da vsa mesta težijo k privabljanju prireditev z urbano vsebino v svoja središča. Jurjevanje kot največja prireditve v občini želi prispevati svoj delež k obudvitvi središča Črnomlja ter nakazati smer razvoja uporabe javnih urbanih površin. Smatramo, da je sporočilnost lokacije izvajanja tovrstne prireditve izjemno velika in lahko predstavlja enega od pozitivnih signalov za vlaganje v srednjeveško jedro, ki ima kljub deterioraciji izjemen potencial.

Pripravil:

Peter Črnič, direktor

www.jurjevanje.si

